

Štátnicové otázky z okruhu tém Sociálne služby

1. Historický kontext vývoja sociálnych služieb. Vymedzenie pojmu sociálne služby, klasické a moderné formy sociálnych služieb v priebehu historického vývoja, jednotlivé prístupy vo vývoji sociálnych služieb, všeobecný cieľ sociálnych služieb, úloha štátu pri realizácii sociálnych služieb. Ekonomické aspekty sociálnych služieb.
2. Legislatívna úprava sociálnych služieb na Slovensku (Zákon č.448/2008Z.z.o soc. službách) Základné pojmy – vymedzenie sociálnej služby, definície z oblasti sociálnych služieb, vymedzenie a charakteristika odborných činností. Nepriaznivá sociálna situácia, krízová sociálna situácia, vykonávanie sociálnej služby. Účastníci právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb. Prijímateľ sociálnych služieb, práva prijímateľa sociálnej služby.
3. Transformácia sociálnych služieb na Slovensku. Proces transformácie sociálnych služieb, presun kompetencii zo štátu na obce, VÚC, nová filozofia v poskytovaní sociálnych služieb, rozsah, formy a druhy sociálnych služieb (podľa Zákona č.448/2008 Z.z. o soc. službách o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov).
4. Poskytovatelia sociálnej služby na Slovensku v súčasnosti. Verejný a neverejný poskytovateľ sociálnej služby, partnerstvo. Práva pri poskytovaní sociálnej služby, povinnosti poskytovateľa sociálnej služby, register obmedzení pri poskytovaní sociálnej služby.
5. Financovanie sociálnych služieb v súčasnosti. Financovanie sociálnych služieb poskytované verejným a neverejným poskytovateľom. Úhrada za sociálne služby, zmluva o poskytovaní sociálnej služby. Registrácia poskytovateľov sociálnych služieb.
6. Kontrola, dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Kontrolná činnosť sociálnych služieb, uloženie pokuty, správne delikty, priestupky. Pôsobnosť, kompetencie MPSVaR.
7. Kvalita v sociálnych službách. Vymedzenie pojmu kvalita sociálnej služby. Podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby. Hodnotenie podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby a povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Pôsobnosť MPSVaR pri hodnotení kvality poskytovanej sociálnej služby. Štandardy kvality sociálnych služieb.
8. Sociálne služby (pojem, predmet, druhy, formy a rozsah poskytovania sociálnych služieb)
9. Komunitný rozvoj a komunitné plánovanie pri poskytovaní sociálnych služieb. Ciele, zásady komunitného plánovania, hlavné princípy a tvorcovia komunitného plánovania sociálnych služieb, prínos komunitného plánovania.
10. Lekárska posudková činnosť, sociálna posudková činnosť. Odkázanosť na sociálnu službu. Posudok o odkázanosti na sociálnu službu, rozhodnutie.
11. Metódy a etapy sociálnej práce s jednotlivcom (prípadová sociálna práca, behaviorálna sociálna práca, realitná terapia)
12. Metódy a etapy sociálnej práce so skupinou (znaky sociálnej práce so skupinou, druhy sociálnych skupín, ciele a modely sociálnej práce so skupinou)
13. Metódy sociálnej práce s komunitou (charakteristické znaky komunity, strategické ciele pri práci s komunitou)
14. História sociálnej práce (SP ako neorganizovaná forma pomoci, SP ako organizovaná forma pomoci, SP v stredoveku, na začiatku novoveku, v dobe absolutizmu, v dobe industrializácie a v novoveku)
15. Osobnosť sociálneho pracovníka (vymedzenie pojmu, schopnosti a osobné vlastnosti sociálneho pracovníka, jednotlivé role sociálneho pracovníka, jeho činnosti a úlohy)
16. Klient sociálnej práce (vymedzenie pojmu, typológia klientov na základe aktivity, veku, správania sa a problémovej situácie klienta)
17. Pojem etika a pojem morálka (definícia, vymedzenie, rozdelenie, transcendentálny pojem morálky)

18. Etika sociálnej práce a etika sociálneho pracovníka (funkcie etického kódexu, typológia etických kódexov, etický kódex a jeho analýza)
19. Spoločensky zodpovedné podnikanie. (Definícia a história. Globalizácia a spoločenská zodpovednosť v podnikaní. Spoločensky zodpovedné podnikanie).
20. Ľudské práva a podniková sociálna zodpovednosť. (Formovanie sociálnej ekonomiky a jej teoreticko-metodologické vymedzenie. Sociálne podnikanie ako osobitný typ podnikania).
21. Spoločenská zodpovednosť firmy. (Oblasti v koncepte spoločenskej zodpovednosti firmy. Interná a externá dimenzia spoločenskej zodpovednosti firmy.)
22. Právo sociálneho zabezpečenia. Pojem a predmet. Základné princípy a zásady práva sociálneho zabezpečenia. Stručne charakterizujte funkcie práva sociálneho zabezpečenia.
23. Rodičovský príspevok (účel, oprávnené subjekty, podmienky nároku a výška rodičovského príspevku). Prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa (účel, okruh oprávnených subjektov, nezaopatrenosť dieťaťa, sústavná príprava dieťaťa na budúce povolanie, podmienky nároku na prídavok na dieťa).
24. Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa (účel, vymedzenie pojmov "náhradná starostlivosť" a "náhradný rodič" a druhy príspevkov).
25. Ústava SR (charakteristika, postavenie v právnom systéme SR, základný zákon moderného štátu, vznik a typy ústav, právna norma - definícia a zloženie)
26. Úprava vzťahov v rodinnom práve, zásady rodinného práva
27. Náhradná starostlivosť a formy náhradnej starostlivosti na Slovensku.
28. Spoločnosť a spoločenstvo (typológia spoločnosti, sociálna štruktúra spoločnosti, sociálna mobilita, sociálna skupina)
29. Súčinnosť biologickej a sociálnej determinácie psychiky a možnosti ich stimulácie v pedagogickej a sociálnej praxi
30. Charakterizujete špeciálnu pedagogiku ako vedu (predmet, cieľ, členenie, základné pojmy, metódy a prístupy, zásady).

Štátnicové otázky z okruhu tém Sociálne poradenstvo

1. Sociálne poradenstvo a vybrané poradenské systémy. (vymedzenie pojmu sociálne poradenstvo, charakter sociálneho poradenstva, poradenstvo v zdravotníctve, školstve, v sociálnom systéme).
2. Vybrané definície sociálneho poradenstva, význam sociálneho poradenstva, jeho cieľové zameranie, princípy uplatňovania sociálneho poradenstva.
3. Vývoj poradenstva vo svete a na Slovensku, podnety pre kreovanie sociálneho poradenstva ako samostatnej metódy sociálnej práce.
4. Úrovne sociálneho poradenstva, obsahové zameranie v zmysle jednotlivých úrovní, kvalifikačné predpoklady (návrhy štandardov), aplikácia metód sociálneho poradenstva z hľadiska jednotlivých úrovní sociálneho poradenstva.
5. Poskytovanie sociálneho poradenstva v inštitúciách štátnej správy, samosprávy, neštátnych subjektoch, subjektoch sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany, verejnoprávnych inštitúciách.
6. Metódy sociálno-poradenskej intervencie (metóda rozhovoru, cieľ a podmienky metód, štruktúra kognitívno-behaviorálneho rozhovoru, vytváranie poradenského vzťahu)
7. Význam diagnostiky v sociálnom poradenstve, diagnostický materiál, metódy diagnostiky.
8. Význam komunikácie v poradenskom procese, verbálna a neverbálna komunikácia, aktívne počúvanie, poskytovanie spätnej väzby.
9. Skupinové poradenstvo, význam skupinového poradenstva, možné ohrozenia v skupinovom poradenstve, uplatnenie skupinového poradenstva pri riešení sociálnych problémov klientov.
10. Špecifiká sociálneho poradenstva pre rodiny so sociálno-ekonomickými problémami.
11. Špecifiká sociálneho poradenstva pre nezamestnaných.
12. Špecifiká sociálneho poradenstva pre osoby so zdravotným znevýhodnením.
13. Sociálny poradca, jeho osobnosť, kvalifikačné predpoklady.
14. Sociálny klient, typy sociálnych klientov, vytváranie vzťahu sociálny poradca – sociálny klient.
15. Vonkajšie podmienky pre výkon sociálneho poradenstva, význam prostredia, médiá, pomôcky a práca s časom v sociálnom poradenstve.
16. Sociálne poradenstvo a syndróm vyhorenia, jeho prevencia, príčiny vzniku syndrómu vyhorenia a prejavy syndrómu vyhorenia.
17. Význam tímovej spolupráce v sociálnom poradenstve pri riešení sociálnych problémov klientov, príklady tímovej spolupráce pri poskytovaní sociálneho poradenstva.
18. Teoretické základy komunikácie, sociálna komunikácia, funkcie sociálnej komunikácie, druhy komunikácie.
19. Zásady efektívneho fungovania v komunikácii a ich aplikácia pre poradenskú prax.
20. Sociálne zručnosti v komunikácii (aktívne počúvanie, asertivita a empatia, prosociálne správanie a emócie v komunikácii, persuázia)
21. Význam sebapoznania a poznania iných pre komunikáciu a prácu so sociálnym klientom, princíp Johariho okna.
22. Kríza a stres (definícia, rozdelenie, urýchľovače, podmienky vyvolávajúce stres, priebeh stresovej reakcie)

23. Komunikačné situácie pri riešení krízy (podstata, druhy komunikačne náročných situácií, zdroje a prejavy vo vedomí pracovníka krízovej intervencie, komunikácia pri prvom kontakte). Riešenie krízy (vrodené vyrovnávacie faktory, prirodzené mechanizmy chrániace pred fyzickou a psychickou bolesťou, adaptívne a vedomé stratégie, pomáhajúce zvládnuť krízu)
24. Krízová intervencia a poradenstvo v kontexte pomáhajúcich profesií (kompetencie sociálneho kurátora, polície, terénneho sociálneho pracovníka, psychológa, kňaza). Vybrané zákonné normy upravujúce jednotlivé kompetencie.
25. Proces socializácie v priebehu životných etáp jednotlivca a rodina ako kľúčová jednotka pri vývoji spoločnosti (cieľ, fázy socializácie, definícia a funkcie rodiny, životný cyklus rodiny)
26. Vymedzenie pojmu multikulturalizmus, historický exkurz a dejiny multikulturalizmu. Súčasné prúdy multikulturalizmu a ich základné atribúty.
27. Predsudok, stereotyp, kultúrny konflikt, kultúrna identita. Kultúra a subkultúra. Globalizácia, menšiny na Slovensku.
28. Výchova v rodine. Typy rodinnej výchovy. Ciele výchovy v rodine. Negatívne tendencie v rodinnej výchove.
29. Úlohy rodinnej výchovy s ohľadom na vekové osobitosti detí. Výchova detí predškolského a školského veku v rodine. Rodinné väzby v rannom veku. Spolupráca rodiny a školy.
30. Proces výchovy vo voľnom čase. Ciele, úlohy, obsah, metódy, zásady a formy výchovy vo voľnom čase. Nové prístupy v pedagogike voľného času. Inštitúcie pre výchovu mimo vyučovania a vo voľnom čase.